

Międzynarodowe warsztaty studenckie w procesie edukacji architektonicznej

dr inż. arch.
ELŻBIETA RDZAWSKA-AUGUSTIN
Politechnika Śląska
Wydział Architektury
ORCID: 0000-0001-8829-6173

mgr inż. arch.
JAKUB BRÓDKA
Politechnika Śląska
Wydział Architektury
ORCID: 0000-0002-0543-5260

Niniejszy artykuł opisuje w formie syntezy założenia, przebieg oraz rezultat dwuetapowych międzynarodowych warsztatów projektowych realizowanych w 2019 roku w ramach współpracy pomiędzy Wydziałem Architektury Politechniki Śląskiej, Wydziałem Architektury Politechniki Wrocławskiej, Wydziałem Architektury Politechniki w Dreźnie oraz niemieckim stowarzyszeniem Windmühle Seifhennersdorf e.V.

W obecnym kształceniu przyszłych architektów brakuje kontaktu z żywą materią budowlaną i konfrontacją między tym, co zaprojektowane a realizacją. Na Wydziale Architektury w Gliwicach od 25 lat studenci pod kierunkiem współautorki artykułu są uczestnikami Międzynarodowych Studenckich Warsztatów Architektonicznych, które odbywają się w miejscowości Seifhennersdorf w Niemczech (Łużyce). Organizatorem warsztatów jest stowarzyszenie Windmühle Seifhennersdorf e.V. Na początku spotkania miały formę inwentaryzacyjnych, potem budowlanych, a w roku 2003 dołączył Wydział Architektury Politechniki Wrocławskiej i wtedy warsztaty przyjęły formę projektowych. Mielśmy partnerów z Wydziałem Architektury w Hochschule Zittau/Görlitz, TU Dresden, ČVUT Praga. Głównym zadaniem warsztatów była ochrona dziedzictwa kulturowego trzech narodów – Polski, Czech i Niemiec – jaką jest budownictwo przysłupowe występujące na styku tych państw [1]. Co roku był opracowywany temat dotyczący ochrony budownictwa przysłupowego znajdującego się na terenie Czech, Polski i Niemiec. Zasadą główną warsztatów jest współpraca w międzynarodowych zespołach projektowych – studenci sami ustalają składy grup, w których pracują. Jest to czasami trudne, ale przynosi bardzo dobre efekty – umiejętność pracy w zespole, gdzie każdy jest odpowiedzialny za inne zadanie. Często studenci uczestniczą w dyskusjach na temat potrzeb mieszkańców, dla których realizowany jest temat. To też stanowi swoistą szkołę przyszłego zawodu architekta – poznawanie potrzeb przyszłego użytkownika [2]. Efekt końcowy prezentowany jest przez uczestników warsztatów na forum publicznym z udziałem lokalnych władz i mieszkańców. Część tematów projektowych jest realizowana – przykładem takiego projektu był Dom Spokojnej Starości zlokalizowany w Seifhennersdorf przy Rumburgerstrasse 10¹ – gdzie została wykorzystana idea jednej z grup studenckich.

Studium przypadku

Egzemplifikacją omówionego cyklu warsztatów będzie przykład z roku 2019. Warsztaty te odbyły się w miejscowości Seifhennersdorf w kwietniu, uczestnikami byli studenci z trzech Wydziałów Architektury – z Gliwic, Wrocławia i Drezn. Tematem warsztatów była koncepcja rozbudowy zaplecza noclegowego Windmühle Seifhennersdorf e.V.

Metodyka pracy obejmowała dwa etapy:

Etap I – wstępny. Zebranie materiałów do badania in situ, „burza mózgów”, wnioski i wstępne koncepcje, wariantowe opracowanie koncepcji, ocena i wybór ostatecznej koncepcji do realizacji.

Etap II – Realizacja projektu

Przebieg prac projektowych

Pierwszy etap obejmował prace studialno-projektowe w pięciu międzynarodowych zespołach 3-, 4-osobowych, w skład których wchodził studenci architektury z Polski i Niemiec. Celem każdej z grup było opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej zespołu domków rekreacyjnych mających w założeniu poszerzyć ofertę noclegową Windmühle Seifhennersdorf. Przedłożone przez zespoły prace, składające się z części graficzno-opisowej oraz makiet w skali 1:20, zostały najpierw publicznie zaprezentowane przez autorów, a następnie poddane ocenie w ramach zamkniętego konkursu.

Sąd konkursowy przyznał pierwszą nagrodę projektowi autorstwa studentów Jakuba Bródki i Michała Mirosławskiego z WA Politechniki Śląskiej, Jagody Rachenik z WA Politechniki Wrocławskiej oraz Celine Peschos z WA Politechniki w Dreźnie. Obiekty zostały wkomponowane w ten sposób, aby w jak największym stopniu zachować istniejącą zielen. Każda z kabin, o powierzchni użytkowej nieprzekraczającej 20 m², oferuje cztery miejscy noclegowe. Prosta forma każdej z przykrytych dwuspadowym dachem brył urozmaicona jest niewielkim tarasem w formie loggii

– będącej zarazem zaakcentowaniem drzwi wejściowych.

Realizacja

We wrześniu tego samego roku autorzy projektu i studenci z Koła Historii Architektury ROKOKO w Gliwicach zrealizowali pierwszą z kabin według wybranego do realizacji projektu. Zadanie polegało na wykonaniu szkieletu konstrukcji kabiny mieszkalnej. Był to krótki cykl budowlany – na przygotowanym wcześniej przez inwestora placu budowy. Studenci mogli samodzielnie wykonać konstrukcję wraz z wiązaniami ciesielskimi oraz innymi detalami związanymi z konstrukcją drewnianą. Dzięki tej realizacji studenci zdobyli kompetencje i umiejętności w zakresie wykonawczym – co nie jest możliwe podczas zajęć gabinetowych. Obiekt został ukończony przez pracownika Windmühle Seifhennersdorf pana André Freckmanna i oddany do użytkowania. Planowane jest wykonanie według tego projektu kolejnych budynków, które stworzą kolonię kabin rekreacyjnych. Warsztaty zostały bardzo pozytywnie podsumowane przez studentów, którzy docenili zajęcia praktyczne.

Podsumowanie

Od ponad 25 lat studenckie warsztaty międzynarodowe są uzupełnieniem zajęć kursowych na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej. Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc tylko nieliczni studenci mogą w tych zajęciach uczestniczyć. Poprzez intensywną pracę koncepcyjną w zespole powstają bardzo dobre i ciekawe rozwiązania architektoniczne. W opisanych warsztatach dodatkowym walo-

¹ Na działce tej jest zlokalizowany historyczny dom przysłupowy, który został zinventaryzowany podczas wakacyjnych praktyk studentów Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej pod kierunkiem współautorki.

rem była możliwość realizacji własnego pomysłu. Jesteśmy przekonani, że umiejętności uzyskane podczas tych dwuetapowych warsztatów będą wykorzystywane przez przyszłych architektów, a my będziemy nadal realizowali następne wyzwania warsztatowe jako opiekunowie. Po 25 latach doświadczeń stwierdzamy z całą pewnością, iż metoda pracy warsztatowej w zespołach międzynarodowych jest cennym uzupełnieniem cyklu dydaktycznego studentów architektury.

Bibliografia:

- [1] E. Trocka-Leszczynska, E. Rdzawska, 2003, Budownictwo przyszlupowe jako wspólne dziedzictwo trzech narodów – walory artystyczne detalu architektonicznego, [w:] Architektura ryglowa – wspólne dziedzictwo, ANTIKON 2003. IV Polsko-Niemiecka Konferencja, Szczecin, 18–20 września 2003.
- [2] E. Trocka-Leszczynska, E. Rdzawska, A. Nowicka, 2018, Międzynarodowe warsztaty studenckie nt. ochrony zanikającej ludowej architektury lużyckiej, [w:] Wieś miniona, lecz obecna. Ślady dawnych wsi i ich badania.
- [3] E. Szczerska, 2017, Międzynarodowe warsztaty studenckie jako istotny element edukacji architektonicznej, [w:] Architecture 7/2017.

DOI: 10.5604/01.3001.0014.7864

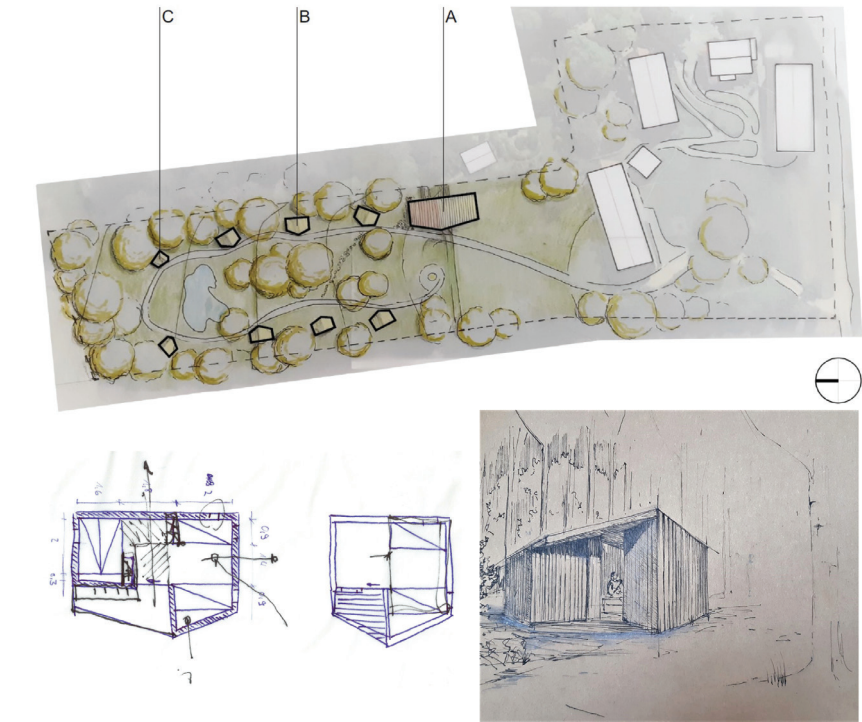
PRAWIDŁOWY SPOSÓB CYTOWANIA

Rdzawska-Augustin Elżbieta, Bródka Jakub, 2021, Międzynarodowe warsztaty studenckie w procesie edukacji architektonicznej, „Builder” 4 (285). DOI: 10.5604/01.3001.0014.7864

Streszczenie: Niniejszy artykuł opisuje w formie syntezy założenia, przebieg oraz rezultat dwuetapowych międzynarodowych warsztatów projektowych realizowanych w 2019 roku w ramach współpracy pomiędzy Wydziałem Architektury Politechniki Śląskiej, Wydziałem Architektury Politechniki Wrocławskiej, Wydziałem Architektury Politechniki w Dreźnie oraz niemieckim stowarzyszeniem Windmühle Seifhennersdorf e.V. Studenckie warsztaty architektoniczne są dopełnieniem edukacji kursowej na Wydziale Architektury, znacznie wzbogacają wiedzę praktyczną, szczególnie w sferze pracy w zespole międzynarodowym i międzywydziałowym [3]. Opisane warsztaty były szczególnie wartościowe w procesie edukacji architekta, ponieważ pomysłodawcy sami wykonali zaprojektowaną przez siebie konstrukcję – była to konfrontacja pomiędzy ideą a rzeczywistością.

Słowa kluczowe: międzynarodowe warsztaty studenckie, edukacja architektoniczna, konstrukcje drewniane

Abstract: INTERNATIONAL STUDENTS' WORKSHOPS IN THE PROCESS OF ARCHITECTURAL EDUCATION. This article describes in the form of a synthesis the assumptions, course and result of two-stage international design workshops carried out in 2019 as part of cooperation between the Faculty of Architecture of the Silesian University of Technology, the Faculty of Architecture of the Wrocław University of Technology, the Faculty of Architecture of the Technical University of Dresden and the German associa-

Fot. 1. Założenie projektowe – sytuacja i szkice kabiny mieszkalnej. Zespół autorski: J. Bródka, M. Mirosławski, J. Racheńnik, C. Peschos, kwiecień 2019

Fot. 2. Kompletny szkielet konstrukcyjny pierwszej kabiny. Fot. E. Rdzawska-Augustin, wrzesień 2019

Fot. 3. Efekt końcowy – gotowa kabina mieszkalna. Fot. A. Freckmann, styczeń 2021

tion Windmühle Seifhennersdorf e.V. Student architectural workshops complement the course education at the Faculty of Architecture, significantly enrich practical knowledge, especially in the area of work in an international and inter-faculty team [1]. The described workshops were especially valuable in

the process of educating an architect because the designers themselves made the structure they designed - it was a confrontation between the idea and reality.

Keywords: student workshops, designing, wooden constructions, international cooperation